

Tanegység elnevezése, kódszáma:

Oktatásszervezés BMNPT00800M
Szeminárium

Az oktató neve:

Dr. Kaposi József István

Az óra megtartásának ideje és helye:

Szerda: 16:00-17:30
BTK Qua 104

A szeminárium célja:

Elméleti alapozással, szemináriumi foglalkozásokon és terepgyakorlaton lehetőséget adni a hallgatóknak az oktatási intézmények különböző szervezeti-szervezési formáiról. Feldolgozni a korszerű oktatásmenedzsment tevékenységét a különböző stratégiák és módszerek megismerése révén. Elősegíteni a nevelési, oktatási folyamatok intézményi szervezésének megismerését és a tanulószervezési hasonlóságok és különbségek felismerését. Gyakorlati foglalkozások, mikrotanítások segítségével a szükséges jártasságok, készségek, képességek, viselkedésformák, elsajátítása, valamint az oktatástechnológiai ismeretek hatékony alkalmazása.

Tematika

1. február 12.	Programismertetés, a munka szervezése
2. február 19.	Az oktatás tervezéséből adódó általános problémák.
3. február 26.	Terepgyakorlatok
4. március 5.	Terepgyakorlatok
5. március 12.	Terepgyakorlatok
6. március 19.	Terepgyakorlatok
7. március 26.	Terepgyakorlatok
8. április 2.	Terepgyakorlatok
9. április 9.	Prezentáció és beszámoló a terepgyakorlatokról
Közoktatási intézmény, mint szervezet: vezetési, szervezési, irányítási sajátosságok 2.
10. április 30.	Prezentáció és beszámoló a terepgyakorlatokról
Az intézmények és a szervezeti formák összefüggése a szocializációs és nevelési-oktatási folyamattal.

11. május 7. Prezentáció és beszámoló a terepgyakorlatokról
Alkalmazott szervezeti keretek, formák. Pedagógiai
értékelés.
12. május 15. Prezentáció és beszámoló a terepgyakorlatokról
Az oktatási folyamat, az oktatás stratégiai és módszerek. A
tanulás tanítása, tanulásszervezés.

Követelmény

Évközi ellenőrzés: referátum tartása, mikrotanítás, terepgyakorlati portfólió leadása.

Félév vége: aláírás, gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom

- Falus Iván (szerk.): DIDAKTIKA – Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. IX-XVIII. fejezetek Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003.
- Nagy Sándor: Az oktatás folyamata és módszerei. Budapest, ELTE, 1993., 1996.
- Jelentés a magyar közoktatásról–2010, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet Bp.
<http://www.ofi.hu/kiadvanyaink/jelentes-2010/tartalomjegyzek>
- Lenkovics Ildikó: A tanítás tanulása. 2010
http://www.nyf.hu/pkk/sites/www.nyf.hu.pkk/files/tanarkepzo_anyagok/tanari_mesterkepzes/osszef_szakm_gyak/02_a_tanitas_tanulasa.pdf
- Sokarcú implementáció, szerk: Kerber Zoltán, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet Bp, 2011
<http://www.ofi.hu/kiadvanyaink/sokarcu-implementacio>
- Átmenet a tantárgyak között, szerk: Bánkúti Zsuzsa – Csorba F. László, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet Bp, 2011
http://dokumentumtar.ofi.hu/index_atmenet_a_tantargyak_kozott.html
- Innováció a tudásalapú gazdaságban, fordítás, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet Bp, 2011
http://dokumentumtar.ofi.hu/index_innovacio.html
- Tanulás hálózatban, szerk: Szabó Mária, Singer Péter, Varga Attila, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet Bp, 2011
<http://tamop311.ofi.hu/download.php?docID=3786>
- Kívül-belül jó iskola, szerk: Réti Mónika, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet Bp, 2011
<http://tamop311.ofi.hu/download.php?docID=3922>
- Az adaptív-elfogadó iskola koncepciója, szerk: Rapos Nóra, Gaskó Krisztina, Kálmán Orsolya, Mészáros György, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet Bp, 2011
<http://tamop311.ofi.hu/download.php?docID=3921>

Ajánlott irodalom

- Hoffmann Rózsa: Vezetés pedagógusszemmel. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2005.
- Falus Iván- Kimmel Magdolna: A portfólió. Budapest, Gondolat Kiadói Kör, 2003.
- M. Nádasai Mária: Projektoktatás. Budapest, Gondolat Kiadói Kör, 2003.
- Nahalka István: Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002.
- Oroszlány Péter: Tanulásmódszertan. Budapest, Metódus-tan, 2004.

Oktatásszervezés szemináriumhoz kapcsolódó intézménylátogatás

– A vizsgálódás szempontjai –

A látogatások során a következő szempontokat kell figyelembe venni:

I. Az iskolák irányítása:

Az iskolák élén az igazgató áll. A poszt elnyeréséért pályázatot kell írni. Az elbírálás a fenntartó feladata, a döntés meghozatala után ő nevezi ki az igazgatót, határozott időre. Az időtartama 5 vagy 10 év lehet. Nem állami, önkormányzati fenntartású intézmények esetén nem kell pályázatot kiírni, a fenntartó nevezi ki.

Az irányítás szempontjából érdekes:

- Az intézmény önálló vagy részben önálló gazdálkodó, vagyis mire van hatásköre az igazgatónak (Alapító okirat tartalmazza)
- Működik-e az iskolában iskolaszék, diákönkormányzat, szülői testület – gyakorolják-e jogkörüket?

Az igazgató szerepe:

- kifelé jegyzi az iskolát, felügyeli az iskolában dolgozók munkáját, ő a felelős mindenért, ami az iskolában zajlik. Eldöntheti, legyen-e iskolapszichológus, ifjúságvédelmi szakember az iskolában.
- feladata továbbá a pedagógiai program elkészítése és annak érvénybe léptetése.
- Az SZMSZ (szervezeti és működési szabályzat) struktúráján belül határozzák meg az igazgató szerepét. Továbbá az SZMSZ keretein belül határozzák meg a tanügyigazgatás és munkaközösségek szerepkörét is.

Tantárgyfelosztás szabályozza, hogy a tanároknak minimum 22 órát kell teljesíteni hetente.

II. Az iskola nevelésével kapcsolatos dokumentumok

Az iskolában el kell kérni a **Pedagógiai programot**, amelyet a nevelőtestületnek kell elfogadnia és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai program nevelési programja alapján:

- melyek az iskola sajátos pedagógiai céljai, alapelvei, eszközei, hogyan szabályozza az iskola? és a szülők együttműködését?
- Milyen elvek alapján választja ki a tankönyveket? Milyen taneszközöket tart szükségesnek és azt hogyan biztosítja a pedagógiai program teljesítéséhez?
- Milyen tanórán kívüli tevékenységeket biztosít?

A **Helyi tanterv** alapján:

- milyen oktatási tevékenységek vannak, milyen munkarendben (nappali, esti, levelező) valósulnak meg ezek?
- Van-e egymásra épülés az egyes tevékenységek között (pl. ált isk.-szakközép-iskola...)?

Meg kell vizsgálni az **SZMSZ**-t is, amelyből kiderül, milyen az iskola vezetése. Az igazgató demokratikus/autokratikus vezetési elvet követ-e, milyen protokoll érvényesül az iskolában illetve dicséret, jutalmazás vagy fizetési kötelezettség van-e?

A **Házirend** átnézése is elengedhetetlen.

Az iratok közül az utolsó, amit fontos tanulmányozni, a **kollektív szerződés**, ami leírja az iskola és a szakszervezetek közötti megállapodást, például hogyan lehet túlóráztatni a tanárokat. Nincs minden iskolában, csak az önkormányzati fenntartásúaknál kötelező

A tanulmányozások után **elemezni és kommentálni** kell az **iskola dokumentumait**.

III. Személyes tapasztalatok

A teljes tájékozódás érdekében konzultálni kell legalább két **munkaközösség** vezetőjével. Ez lehet egy osztályfőnök és egy idegen nyelvi vezető. (Fel lehet térképezni, milyen munkaközösségek vannak, ezek közül mennyi szakmai, stb.)

Az **iskolakönyvtár** felkeresése is ajánlott, itt tájékozódhatunk, hogy a gyerekek hogyan használják, mennyit járnak be, van-e önálló programja a könyvtárnak.

IKT (informatikai eszközök): ezeket az eszközöket használják-e a gyerekek, vagy helyette már az okostelefonokat részesítik előnyben.

Az iskola működésének megfigyeléséhez elengedhetetlen, hogy **legalább hat órát megfigyeljünk**. Ebből legalább három legyen a szakunknak megfelelő. Érdeklődni kell továbbá az átlagokról, milyen a továbbtanulási irány az érettségi után.

IV. Amiket még érdemes megfigyelni:

- iskolai étkeztetés: menza, büfé (van-e például gyümölcs), érdeklődjünk, mit preferálnak leginkább a diákok.
- milyen tanórákon kívüli tevékenységek vannak.
- szakkörök vannak-e, azokra mennyi diák jár.
- van-e felnőttképzés, tanfolyami képzés.
- Van-e differenciált oktatás
- Milyen pedagógiai módszereket alkalmaznak a tanórákon (van-e kooperatív tanulás, projekt módszer stb.)
- Milyen az osztálytermekben a tanulók ültetése, ez milyen foglalkozási formákat tesz lehetővé.
- A beszámoltatás milyen módjait alkalmazzák a tanórákon?
- Hogyan történik a tanulók értékelése?
- Vannak-e sajátos nevelési igényű tanulók az intézményben, milyen módon valósul meg oktatásuk?
- Hátrányos helyzetű tanulók aránya, milyen intézményi támogató és fejlesztő programok vannak számukra az intézményben?
- Van-e tehetség gondozó, tehetségfejlesztő program, ha igen, melyek a jellemzői?
- Biztosítják-e az egyéni fejlesztés lehetőségét (vannak képzett fejlesztő pedagógusok vagy csak tantárgyi korrepetálás?)
- Milyen az iskola berendezése, felszereltsége, hangulata?

V. Produktum

A cél, egy terepnapló készítése, melynek terjedelme legalább 10-12 oldal. A félév végén, az utolsó két órán a napló bemutatására kerül sor.